

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za po leta 2 gld. 20 kr., za četert leta 1 gld. 15 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četert leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIV.

V Ljubljani 21. mal. serpana 1871.

List 29.

Egiptovski Jožef.

Igra v petih dejanjih.

Spisal *Radoslav.*

(Dalje.)

Tretje djanje.

Pervi prizor.

Dvorana, ki ima dvoje vrata, predalna omara, prav revna
lopa za sužnje, miza, naslonjači itd.

Putifar (zamišljen na stol naslonjen).

Rés, da imam službo častno
In od kralja moč oblastno,
Dvornik véliki se zovem
Po kraljestvu vsem njegovem;
Vse časti me, se mi vklanja,
Dolžnega mi spoštovanja
Nikdar nihče ne odreče,
Sem ponosen take sreče!
Ali, če to reč prevdarjam,
Vem, da prav zlo zanemarjam
Svojo reč ino lastino,
Vso kupčijo, trgovino;
Sam povsod ne morem biti,
Nadzorniki pa so zviti,
S sužnjimi gerdó ravnájo,
In podkupiti se dajo
Od bliščečega mamóna.
Kaj prijaznost faraóna
Meni v tém oziru hasni,
Vsakdo lahko si pojasni.

(Premišljeno.)

Tak ne smé več dalje iti;
Nekaj moram že storiti,
Al da néham biti dvornik,
Al če se mi zvest nadzornik
Dóbil kak bi za plačilo,
Ki bi vedno mar mu bilo,
Služiti pri meni zvesto
In čez sužnje moje mesto
Bi nastopil, pazil vedno,
Ki bi nikdar me ne vkanil.

(Čuje se terkanje.)

Notri! (Zagleda sluga:)

Kaj mi boš naznanil?

Drugi prizor.

Putifar. Njegov sluga.

Sluga (priklonivši se globoko).

Naj ti smém, gospod častiti!

To novico naznaniti:

Kupci izmaelski znani,
Ki v kupčijski so dvorani,
Tebi zdaj na znanje dajo,
Da na prodaj tù imajo,
— Za ruméno-svitile zlate —
Verlega mladenča; zá-te,
Ménim, da bo prav sposoben,
Skor je angelju podoben,
Serce ima prav pošteno
In v dolžnost si števa eno:
Zvest gospodu svoj'mu biti
In preserčno ga ljubiti.
Čednost tá čez vse krasneja
Venča mladega Hebreja.
Tak so kupci govorili,
Dragi moj gospod in mili!

Putifar.

Veseli me ta novica;
Al pa tudi je resnica?
Téga še verjeti nočem,
Sam prepričati se hočem.
Jaderno do kupcev teci,
Da jih vidil rad bi, reci;
Sužnja, ki je za prodajo,
Naj tud sabo pripeljajo.

Sluga (priklonivši se).

Tvoje, moj gospod, povelje
Spolnovati je veselje. (Odide.)

Putifar (sam).

Oj, kak bilo bi mi drago,
Ko dobil bi serce blago,
Ki bi meni zvesto bilo;
Potrebujem rés ga silo.
Rés, da imam slugov dosti,
Ali nihče po dolžnosti
Mi ne dela; svojeglavni
Vsi od kraja so, kljubavni;
Če se kažem dobre volje,
Če jih tepem, prav nič bolje
Nočejo se mi obnesti;
So krivični, so nezvesti,
Utopljeni v hudobijo,
Škode, kar jim moč, storijo.

(Zamišljen nadaljuje.)

Kam li moja hiša pride,
Če še dalje táko ide? —
V premoženji sem oslabil;
Oh, kakó bi zdaj ga rabil,
Da mi v poslu bil podpornik

(Se zamisli.) Morda bil bi suženj — káli,
 Ki ga bodo pripeljali,
 Rés za posel tá pripraven;
 Al pregovor že je daven:
 „Sužnjim upati je malo!“
 Več njih že me je golj'falo.
 Vendar, mlad je, morebiti
 Kakor čul sem govoriti,
 Svet ga zlobni ni še spridil.
 (Čuje se terkanje.)
 Notri! Kmalu bodem vidil.
 (Dalje nasl.)

Delavci in sedanji čas.

(Govoril g. M. Močnik v 3. shodu katol. besednice.)

Strašne so besede: „Dokler človek nebes na unem svetu pričakuje, jih tukaj ne bo nikdar imel; še strašnejši so pa tele besede: „Če je kje Bog, ga moramo vstreliti!“ Take bogokletne besede so glasila neznabogov in novošegnih nejevercev; ni tedaj čuda, ako ljudje takih besedi take grozovitne dela počenjajo, cerkve skrunijo, človeške prebivališča požigajo, ljudi moré, kakor se je godilo binkoštné praznike v Parizu. Velika nesreča, velik požar na prvi hip vse čute človekove omami in ga tako osupne, da s prvega le stermit in žaljuje nad velikansko nesrečo. Tako menda se je godilo slehernemu, ki je slišal o grozovitih dejanjih v Parizu. Ko človek n. pr. po požaru sam k sebi pride, začne popraševati, kako je začelo goreti, kdo je ogenj zanel, koliko nesreče se je zgodilo, vsak pa pravi: „Bog nas varuj v prihodnje take nesreče!“ Obirnimo te splošne premislice na Pariz in na to, kar se je tam godilo. Ako tedaj pravimo, požar in uničenje toliko krasnih poslopij in morija toliko ljudi je bila kazen Božja nad novošegnim Babilonom na zapadu; smo sicer veliko resnico povedali, nismo pa še poiskali vzrokov. Ako pa dalje rečemo ter pravimo, človečanstvo si šibo, s katero ga Bog tepe, samo spleta; pogledimo bolj na tanko to šibo in kako da so jo ljudje sami pletli; kajti, z besedo „šiba Božja“ pripoznavamo le neizvedljivo modrost Božjo, ktera se dostikrat tudi človeških strast in pregreh poslužuje v dosego svojih namér, še preden si človeška pamet kaj tacega misliti more. Slehernemu, kdor zgodovino vé, je znano, da take silne kervave vstaje v Parizu letos niso bile pervikrat. Ko je bil l. 1848 pregnan kralj Ludvik Filip in ljudovlada oklicana, je bila mesca junija kervava vstaja, ktera se je zadušila s smertjo 50.000 ljudi. Ali ogenj ni bil pogasjen, tlel je pod pepelom, in Napoleonova železna roka je berzdala pariško druhal. Ko je pa Napoleonova vlada padla in mesto prav za prav ni vedilo, ktera je prava oblast, ali mestna komuna, ali verzelska vlada, takrat se je zdel komunistom in socijalistom naj vgodnejši čas, udariti jo. —

Kako pa je to, da Parižani do tega pridejo, da svoje slavno mesto, kinč in ponos Francije, sami požigajo, pokončujejo in nedolžno kri prelivajo? Vsak „zakaj“ ima tudi svoj „zato“ in ni ga učina brez vzroka. — Dasiravno je sedaj vstaja zadušena, vendar ni uničena, ogenj pod pepelom tli; na tisuče so jih postrelili, in vendar ako se zleg s korenino ne odstrani, jih bo o vgodni priliki zopet toliko zrojilo, ker vsih delavcev ne morejo in ne smejo postreliti. — Ako pravimo, kaj takega more storiti ljudstvo brez vere, je sicer to resnično; ta brezbožnost je vstajo le pospešila in tako grozovito napravila; ali vzroki tičé tudi v občinskem prašanji, v napčni in krivični razmeri med kapitalom in delom; dokler se te razmere pravično ne poravnajo, in delavcem zaslužek krivično krati, in kar je pogla-

vitna reč, dokler se ljudstvo, visoko in nizko, bogato in revno, ne poverne k pravemu keršanstvu, nevarnost ni odstranjena.

Nar strašnejše pri vsem tem je pa, da to, kar se je v Parizu pokončevalo, se ni zgodilo, kakor pravimo, po nesreči, po naključji, ali v kakem silnem boju in v trenutku, temuč vse se je dalj časa pripravljalo, in od drugod, iz Londona, kjer ima mednarodno društvo „Internationale“ svoj sedež, se ukazovalo ali komandiralo. (Govornik je potem po raznih časopisih pripovedoval začetek, osnovo in razširjanje tega društva ter omenil, da so nar veči bogataši v Evropi „Rotšildi“ pri tem društvu tako rekoč zavarovani, ter se jim natolcva, da je iz tega prihajalo, da se njih lastnina, njih številne hiše v Parizu niso požigale.) Letni prihodki tega društva znašajo 4,600.000, kar se dobiva iz letnine od udov, ki plačujejo po 2 goldinarja od osebe, in iz doneskov posameznih, kateri to društvo podpirajo, da je njih lastnina razdjanja varna. — Evropske vlade so tudi iz strahovitih dejanj v Parizu previdile, kako nevarne so društva s takimi načeli za obstanek kulture v Evropi, in sedaj take društva kroté in strahujejo, dokler njih moč sega; ta pa ne sega v tovarne (fabrike) in rokodelske delavnice. Ljudje take verste bi radi Boga odstavili, in vse človeštvo v nič djali. Kaj družega pomeni namreč njih glasilka: „Premoženje imeti je toliko, kakor tat biti?“ Djanska izpeljava teh besedi je blezo taka-le: Kdor si je kaj premoženja pridobil z umom ali z dlanjo, temu poberite vse, kar ima, in dajte to unemu, kateri tega potrebuje. Ker pa v kratkem ljudje zopet ne bodo vsi enako bogati in revni, razdelite pa zopet vse na novo, in to ponavljajte toliko časa, dokler se ne bodo ljudje kakor sestradani volkovi v hudi zimi eden družega poklali in pojedli! To je menda dosledica komunizma. —

Od kod pa izvira pri delavcih, se vé, da le po velicah mestih, kjer so že močno okuženi in brez vere, taka brezbožnost, da hočejo prekucniti vse božje in človeške naredbe? — Liberalizem jih je v to sistematično (vse po stopinjah in zlagoma) odgojil, ter jih učil zaničevati vso cerkveno veljavo, grajal jim je svečenike kakor njih naj večji neprijatelje: nekteri listi so živeli zgolj od tega, kar so pisali zoper cerkev, zoper duhovne, brezštevilne pretiranja, laži so jim donašale nevsahljive vire za dopise, vvodne članke v tem pomenu; kaj čuda tedaj, da poslednjič duhovne moré, cerkve ropajo in razdirajo? Dokler so delavci kričali: „proč z duhovni; nam jih ni treba!“ nihče ni motil njih razsajanja, marveč kazali so terdoserčni bogatini na cerkveno premoženje. Sedaj pa, ko so delavci napadati jeli premoženje, kjer koli se najde — in tega je drugod več kakor pri cerkvi — začeli so liberalci klicati „na pomaganje.“ In res da, vlade se bodo mogle resno vkvarjati s socijalnim vprašanjem; pod vso Evropo tli ogenj, kateri huje in grozovitejšje žuga pokončati vso omiko, kakor nekdanj divje ljudstva o preselovanji narodov. Ne dá se utajiti, svojo opravičeno stran ima tudi delavsko vprašanje v sebi. Brez revežev ni bilo nikdar na svetu; ali da zginja tako imenovani srednji stan, da mali obertniki čedalje bolj zginjajo, in da bodo na svetu le bogatini in berači, vzlasti tam, kjer prevladuje vélika obertnost, to so prikazki današnjega časa. Lahko bi rekli, kerščanska ljubezen naj napolni brezno med bogatinom in revežem, (naj stori, da oba pridobljene dobrôte vživata); toda to se ložej reče, težej pa pričakuje. Tudi posamezna dobrotljivost občnega zlega ne more odverniti. Kakor kmetijsko vprašanje ni bilo poprej rešeno, da so se kmetje oprostili, tako tudi tukaj ne bode mirú, dokler se pravna razmera ne najde med kapitalom in delom, med velikimi obertniki in delavci.

(Konec nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Liberalni listi so naznanovali, kako se od katoliške strani dopušeno in nedopušeno prizadeva, da bi odpadnika Döllingerja pregovorili in zopet pridobili; pa da je šent-hipoliški škof ravno to skušal. Tudi „Laibaherica“ je to naznanila. Škof Fessler pa je v „Pressi“ 29. oglasil, da je tista pravljica gola laž.

Kakošen prijatelj je Prus katoliški Cerkvi in papežu. — „Le pouvoir temporel des Papes et le Roi de Prusse.“ Par H. de Saucières. Vienne chez L. Ch. Zamarski. Ta brošura s 40 stranmi na lepem papirju je pred nekoliko tedni prišla na Dunaju na svetlo in zavrača misli tistih, ki so menili, da bode pruski kralj, potem ko je Francoza premagal, v Rim se obernal in kakor Karol Véliki papeževo gospostvo zopet vstanovil. Brošura, ki je vredna, da jo v viru bere, kdor more, pravi, da je laž, da bi bil papež srečo vošil k cesarski časti, ali kacega poslanca v Verzalje poslal. Take komedijaste naznanila so nektere zapeljale, da celo vidijo Vilhelma spreobniti se ter ga papež krona v baziliki sv. Petra. Obnašanje pruskega poslanca v Rimu ob času laškega napada je veliko bolj kazalo priserčno edinstvo Prusa z Italijo, kakor pa začetek kake vojske med njima. Hvalili so se celo, da nikoli bi ne bilo edinosti Nemčije brez edine Italije. Kdo tedaj bo verjel, da bi se nemški cesar vojskoval zoper prijatla, ki mu je tolikanj koristen? Zaveznika od l. 1866 sta si zvesta ostala l. 1870. Ali grenka je ta plača Napoleonu III od nove Italije, ki je z njegovo pomočjo se vstanovila! O kako se je revež opeknel! Napoleon se je nadjal, da mu Italija pride na pomoč. Toda Sardin je res spravljal vojsko na noge, pa ne, da bi bil šel Napoleonu zoper Prusa na pomoč, temuč šel je z njo Rim poropat, in italijanih so kričali: „Smert Franciji! Živila Prusija!“

Kako resnično je izpeljevanje zgorej omenjene brošure, kažejo tudi naj poslednjiše počenjanja na Pruskem. „Allgemeinerica“, kakor se „Laibaherci“ originalno telegrafira, pravi, da na Nemškem ni govora o tem, da bi se Cerkev preganjala, — nasproti pa je država po novi dogmi prisiljena v bran postaviti se! Je že kdo slišal kaj bolj hinavsko-strahopetnega? Zarés, milovanja vreden ta teutoburški volk, da mu katoliško jagnje gre vodo kalit!

Tudi starka „Presse“ ravno te dni piše o nekih „„potrebnih““ naredbah na Nemškem zoper „ultramontanizem.“ In kdo je „ultramontanizem“, vé Presse tako dobro, kakor drugi sovražniki katoliške Cerkve, ki s to psovko po nji mahajo. Tudi pruski kult-minister Mühler jim je premehke za to deloter bi ga radi zamenjali z nekim Kendell-om, ki je bojda Bismarkova desna roka.

Da poslednjič tudi Prusa zadene plača zato, ker se je z Italijanom sklenil zoper papeža, to je naravni ték preganjavcev sv. Cerkve. Toda vse tako kaže, da Viktor Emanuel prvi nasledva Napoleonu. Zakaj: „Kdor koli bo padel na to Skalo, se bo razbil.“

„Návk od svétoga poterdjenjá szvesztva“ spisal Zsemlics Stefan za ogersko-slovensko ljudstvo, natisnjeno v Gradcu 1871. — Ta knjižica, pisana zavolj ljudstva v staro-hervaški pisavi, ima znamenitost za tistega, kdor želi vediti, kako ogerski Slovenci govoré. Dobiva se pri pisatelju g. Zsemlics-u, plebánus u Dolnyega Szinika. (Unter-Zennig, l. P. St. Gotthard Eisenb. Com.)

Iz Kamnika. Tudi naše mesto je pokazalo dné 15. p. m., da je verno vdano velikemu papežu Piju IX; pokazalo je naše mesto, da nekaki — „ubi“ in — „duhi!“ ne bodo želi in ne južinali pri nas.

Bil je Kamnik ves v svitlobi tisti večer, hotel je

pokazati, kako draga mu je luč sv. Kristusove vere, ki razsvetljuje vsacega, ako se nalašč ne umika svitlobi.

Da bi natanko popisoval, kako je bila razsvitljava, tega skoraj ne morem, kajti eden pred drugim se je potrudil, da je lepo razsvetlil bivališče svoje.

Posebno lepa pa je bila razsvetljava pred farno cerkvijo, pa uua pred cerkvijo preč. oo. frančiškanov. Kaj lepo se je vidila tudi svitloba iz našega precej visocega zvonika na Šutini.

Miren je bil večer 15. jun. in ljudstvo se je prav navdušeno sprehajalo po mestu, ogledovaje in veselé se, da je Kamnik tako očitno pokazal vernost in spoštovanje do velicega papeža mučenika.

V Št. Andreju je pri shodu katol. družbe 29. jun. med drugimi govoril čverst kmet o brezverni šoli, o osemletnem šolanju in dragoti novošegne šole. Boji se, je rekel, da brezvernost po naših šolah bode poslednjič prirejela tacihi ljudi, ki se bojé le beriške palice, vislice in ječe. Pa tudi tega bavljava so oslabili, ker palico so odvergli, vislice odpraviti hočejo, in ječo so prav zložno vravnali.

Iz Závca, 21 rožn. Draga Danica! Že veliko vselega si nam od 25letne svečanosti serčno ljubljene sv. Očeta Pija IX od vsih strani prinesla; blagovoli tudi od nas iz savinske doline popis sprejeti, kako smo pri nas veličastno obhajali ta preveseli dan 25letnega papeževanja.

Predvečer so obilni kresi na bližnjih in daljnih hribih oznanovali nenadno veseli dan 16. rožn.

Zjutraj, 16. rožnika, smo lepo pobožnost presladkega Serca Jezusovega prav slovesno obhajali in molili za blagor in rešitev sv. Očeta. Prav veliko ljudi, ne le samo udov te bratovšine, ampak tudi drugih se je te pobožnosti vdeleževalo. Pri spovedi in pri Božji mizi jih je bilo toliko število, kakoršnega nismo pričakovali zavoljo obilnega dela na polju. To spričuje, da ljubezen do Boga, sv. Cerkve in njenega poglavarja je krepka in goreča, med prebivavci savinske doline, kar je njihovim duhovnim pastirjem v veliko tolažbo in v serčno hladilo.

Še lepše se je razodevala serčna ljubezen do sv. Očeta pri nas 17. in 18. rožnika. Našim blagim teržanom ni bilo zadosti, da so bili zažgali velike krese na polju 15. zvečer, prišli so k preč. g. župniku in duh. svetovavcu prosit, naj bi jim privolili 17. zvečer terg razsvetliti, streljati zvečer, in v nedeljo, 18. rožn., in naj bi 18. rožn. pri popoldanski službi Božji bilo darovanje za sv. Očeta.

Se vé, da te lepe prošnje so jim bile z veseljem dopolnjene, ker g. župnik so že sami na tihem to želeli in mislili sprožiti, pa spoštovanja vredni teržani so njih misli in želje prehiteli.

Bil je večer 17. rožn. zares vesel in veličasten. Po navadnem večernem opravilu se je ob 8 začelo glasiti veselo zvonjenje po vsih cerkvah do 9. Ob 9 pa so začeli zunaj terga možnarji pokati, in v tem hipu je bil ves terg razsvetljen. Ni bilo okenca, kterega bi ne bila luč veselja zaljšala in razsvitljevala. Nič nam ni kalilo serčnega veselja, vse je bilo v lepem redu; prijetni pogovori in serčni zdihljeji so se slišali od sprehajočih: O ljubi Bog, reši kmalo sv. Očeta iz njihovih stisk, in daj jim skoraj vživati ljubi mir in veselje, kakor nam!

Razsvečava terga in vedno gromenje možnarjev, kakor bi bili Prusi pred tergom stali, je terpelo blizo 11. ure.

18. rožnik pa je bil pri nas vse skoz in skoz prav veličasten in vesel dan.

Zjutraj zgodaj je veselo zvonjenje in strel oznanival veličastni dan. Božja služba se je opravljala, kakor v naj večih praznikih, posebno 10. opravilo, ktero je

bilo za sv. Očeta, prav slovesno, z dotično pridigo. — Ljudi je bilo pri obeh opravih obilno v cerkvi, pa tudi ne manj kakor 16. rožn. pri spovedi in sv. obhajilu v namen sv. Očeta.

Zvečer, 18. rožnika, je sklenil in povikšal to slovesnost plemeniti knez Leopold Salm v novem Celju pri Žavcu, ko je mnogo gorečih kač spuhal v zrak in napravil umetni ogenj v svojem vertu.

Kakor je knez Salm po rodu imeniten, še bolj, smem reči je on in vsa njegova plemenita deržina blagega serca, katero je polno ljubezni do ubogih in posebno goreče do sv. cerkve in njenega poglavarja Pija IX.

Čisto doveršili smo to lepo slovesnost še le dnes, 21. rožn. v god sv. Alojzija, dan kronanja Pija IX, ker je mladina spoved in sv. obhajilo s slovesno službo Božjo opravila v namen sv. Očeta. Ljubi Bog! usliši molitev in prošnje nedolžnih serc, in reši nam kmalo sv. Očeta Pija IX!

Iz Svečine. Ne čudi se, čitatelj Zg. Danice, da se ti še le zdaj piše o misijonu, ki so ga preč. oo. jezuiti: Doljak, Stare in Valjavec obhajali križev teden od 14. do 22. vel. travna v Svečini. Šej namen misijona ni, da bi ljudstvo govore hvalilo, marveč da bi se grešniki spokorili in v dobrem stanovitni ostali, drugi pa spodbudili ravno zato k obhajanju misijona. Da naš misijon ni ostal brez blagega vspeha, pričuje to, da se je marsikteri k spovedi podal, kar pred misijonom nikakor ni bil pri volji. V god Jezusovega presv. serca, naslednjo nedeljo in na Alojzijevo je prejelo precej ljudi svete zakramente, kar se menda tudi ob izrednih priložnostih ni zgodilo. Ob nedeljah in tudi ob delavnikih vidiš pobožnike pred misijonskim križem kleče in skesano moliti. Učenci opravljajo, ker imajo odpočitek od $\frac{1}{2}$ 12 do $\frac{1}{2}$ 1, poldnevno molitev na glas zbrani pri misijonskem križi — odraslim in v ginljiv izgled. Tim lepim prikaznim pobožnosti so prvi začetnik naš častiti gospod župnik, za svoje farmane skerbni dušni pastir, ki so nam ta misijon služiti dali; neprecenljivo zasluženje imajo čast. oo. misijonarji, ki so nam s svojim veličastnim, prepričavnim, milim, do serca segajočim podučevanjem kazali pot v nebesa. V dobrem poterjili so nas naš milostni knezoškof, ki so nas sami k sklepu misijona z zgovorno besedo razveselili in sv. misijonski križ blagoslovili. Vsim bodi serčna zahvala za dobrote! Bog poplačaj blagi trud; nam pa daj izvršljivo dokončno milost!

Na Kočevskem. Koga v sercu ne veseli, ko v raznih časnikih bere, kako slovesno se po celem katoliškem svetu praznuje papeževa 25letnica. Kranjska dežela, ponosno smemo reči, je gotovo med prvimi, ktere so pokazale ljubezen in vdanost do sv. Očeta, kakor vselej, zlasti o omenjeni svečanosti, — znamnje, da Slovenci so zvesti sinovi namestnika Kristusovega. — Gotovo ste radovedni pozvediti, kako smo mi Kočevarji 25letnico sv. Očeta praznovali. Cerkvena svečanost se je povsod slovesno obhajala, cerkve so bile polne pobožnih molivcev, ki so goreče darovali svoje molitve Vladoarju vladarjev za vladarja sv. Cerkve. — V četrtek-večer vidilo se je nekaj ognjev, — streljanje možnarjev odmevalo je od vseh strani.

V kočevskem mestu je četrtek zvonjenje in streljanje naznanovalo, da prihodnji dan bo nenavadno slovesen. Na zvoniku so vihrale 3 dni štiri zastave, 3 male, ena velika belo rudeča. Zvečer smo pri kakih 10 minut oddaljeni cerkvi presv. Telesa velik križ postavili, ki je bil narejen iz čez 80 svetilnic z napisom: „Pij IX“ „Pasi moje ovce,“ „Poterdi svoje brate.“ Se vé, da v nemškem jeziku. Veliko ljudstva z mesta je prihajalo k omenjeni cerkvi prepevaje sv. pesmi; med petjem pa je gromelo streljanje, na katero so nam sosede iz družih fará krepko odgovarjali. Še pozno v noč so donele

po mestu sv. pesme. Mesto je bilo krasno razsvetljeno, posebno odlikoval se je mogočni farovž v čarovni svetlobi, ktera se je družila s svetlobo dobrotne lune. — V petek ob osmih je bila slovesna sv. maša, cerkev prepolna.

Bila je nazoča tudi preblaga kneginja Auerspergova. Tudi spovedovati smo imeli precej veliko, okoli 250 sv. obhajil smo darovali za sv. Očeta. Nedeljo smo obhajali kakor navadne velike praznike s primernimi pridigami. Naš „kapital“ se ni vdeležil nobene, tudi ne cerkvene svečanosti.*) Ni čudo, ker njemu voditelj je tisti, ki se je ustil, da bi papeža naj raji na ognji vidil.

Malo svečanost, katero smo napravili nezmotljivemu glavarju sv. Cerkve, je zasluga nekega nevstrašljivega meščana. Lahko bi bili še več naredili, ko bi ne bilo toliko mlačnosti v nekterih krogih.

S Svete gore. Bolj častitljivega večera, kot je bil 15. rožn., pa nismo še imeli pri nas. Vidili so se kresi okoli in okoli, kakor deleč oko nese, in bilo bi jih čez tavžent naštetih. Na Sveti gori so goreli trije, ko po navadi le eden gori. Drugi dan pri sv. maši z blagoslovom za sv. Očeta Pija IX je bilo prav prav veliko ljudi pričujočih. Tudi 18. je bilo lepo veliko opravilo, kakor drugod.

21. rožn. je pa okoli $\frac{1}{2}$ 10 vbrano zvonjenje in strel možnarjev napovedoval procesijo iz Zagorske in Čemšeniške fare, k kateri so tudi Vaški gospod fajmošter veliko trumo ljudi pripeljali. Pridružilo se je veliko ljudi iz šent-Lamberške, Kolovraške in domače fare. Šest duhovnov je procesijo vodilo, in ko so bili ljudje v cerkvi zbrani, stopijo gospod Kramar, oskerbnik Čemšeniške fare, na leco in so lepo in prav primérno ob kratkem razložili življenje sv. Očeta in posebno povdarjali, da Bog že na tem svetu dostikrat milošnjo poplača. Po pridigi so Zagorski gospod fajmošter imeli peto sv. mašo z blagoslovom za sv. Očeta in 5 duhovnov je pri nji streglo. Zahvalna pesem med vbranim zvonjenjem in strelom je sklenila te lepe opravila, za kterimi je bilo še darovanje za sv. Očeta, pri katerem so ljudje darovali 18 gl. 53 kr. Ob razhodu je marsikdo izmed ljudstva rekel: „Tega dneva ne bom pozabil.“ Obed so sladile primerne napitnice. Z Bogom!

Iz gornjega Korotana pravi neki dopisnik v „Kärntner Blattu“ med drugim: „Ko so poprej neprenehoma kričali, da so naše ljudske šole pod nič, in da je cerkveni vpliv tega kriv; toraj se dušni pastirji, razun keršanskega nauka, šole čisto ogibajo in pravijo: Ako smo poprej vse skazili, bomo vidili, če boste sami to reč bolje naredili! — In kaj je nasledek? To, da ukljub tolikemu denaru, ki plačevavcem davkov na ramo pride, s šolami še nikoli ni bilo tako slabo kakor sedaj.“ Popisovanje tega naj opustimo, v omenjenem listu št. 56 zamore brati, kdor želi. — Osoljeno je, kar je v kratkem nekdo rekel o šolskih veselicah, ki nastopajo namesto izpraševanj, pravi „K. Bl.“ dalje, namreč: „Pri spraševanjih se prepričam, če so se moji otroci skoz leto kaj učili; da pa znajo sprehajati se, igrati, jesti in piti, to vem že z doma, in ni potreba, da bi mi učitelj to še le pokazal s svojimi šolskimi veselici.“

Tudi to-le zgodnico pripoveduje omenjeni celovski list: Eden okrajnih nadzornikov se je pogovarjal undan pri ogledovanji z več protestantskimi krajnimi svetovavci, kako bi se njih šola stopila z bližnjo katoliško. Le-ti pa so rekli, to ne bo dobro, ker je pri ka-

*) Pač rado se zg. dá, da so tisti Bogu najbolj nevhvaležni in nar manj molijo, kteri so od Njega najbolj obdarovani. Toraj uči sv. Duh tako-le moliti: „Ne dajaj mi ne uboštvá ne bogastva; deli mi le, kolikor mi je v živež treba: da kje presit ne bom napeljevan Te tajiti, in ne rečem: kdo je Gospod?“ (Preg. 30, 8. 9.)

toličanih marsikaj drugač, kakor pri nas! — Kaj postavim? — Ze molitev pred šolo in po šoli. — Ej, to se bo tako odpravilo. — „Kaj še neki!“ je prvo-sednik nejevoljen sklical, presekal kar naravnost vso obravnavo, in inšpektor jo je osramoten pobral.

Z Dunaja. Katoliška domorodna družba za spodnje Avstrijsko je 17. julija 1871 oddala državnemu ministerstvu tretji oddelek vélike peticije, in spremlila jo je z naslednjim pisanjem:

Visoko ministerstvo!

Katoliško-domorodna družba na Spodnje-Avstrijskem z le-tim pisanjem izročuje tretji oddelek tistega protesta, s katerimi katoličani gornjo-avstrijski, solnograški, štajerski in koroški oporekajo zoper roparski upad na Rimsko in zoper nasilstvo, ki se je storilo poglavarju katoliške cerkve, preslavnemu papežu Piju IX. 104.441 avstrijskih državljanov je zopet tukaj podpisanih.

Odkar smo bili izročili perve podpise 2. majnika 1871, so nam javni vradni spisi pokazali, da je prevzvišeni gosp. državni kancelar grof Beust popolnoma priterjenje dal k ropanjem, ki so se storile nad posvečeno osebo papeževo in nad lastino katol. Cerkve. Dobrovoljnost italijanske roparske vlade za rimsko politiko prevzv. gosp. državnega kancelarja, ktero je on očitno v slavni delegaciji tako veselo povdarjal, to britko gotovost še bolj poojstruje in nas z naj globokejši žalostjo napolnuje, da starodavna čast Avstrije se je prehudo v nemar pustila.

Prosimo toraj visoko ministerstvo, naj naše hude dvome odžene z jasnim odgovorom. Nadaljno molčanje na naš protest bi nam moralo služiti za žalosten dokaz, da vis. derž. ministerstvo se ali na tisučero glasov in občutkov avstrijskih državljanov ne ozira, zli pa da politike prevzviš. gosp. državnega kancelarja nikakor ni zmožno opravičiti. V prvem primérleju vemo, da žalibog se gosp. državni kancelar za vse prej pečá, kakor za glasove in pravice nezmérne večine katoliških državljanov. V drugem primérleju čutimo, da rimska politika prevzv. grofa Beusta je taka, da vsakega pravega Avstrijsana globoko s sramoto pokriva in ga mora z naj reznejši skerbjo za prihodnost naše drage domovine napolnovati.

Dr. Miroslav Harant,
c. kr. poglavarstveni svetovavec,
predsednik.

Iz Tomaja, —s—. Kakor je Danica že v zadnjem listu omenila, so naš prevzvišeni škof na dan sv. Petra in Pavla v Tomaju delili sakrament sv. birme. Je li bil ta dan nalašč za Tomaj izvoljen, ali se je le po vstanovljenem obhodnem redu tako naključilo, tega ne vem; gotovo pa je, da je bilo prav, da so Njih milost obiskali Tomaj ravno na dan sv. Petra in Pavla. Tomaj je izmed naj lepših krajev na Krasu. Vas Tomaj se razteza ob obnožju malega homca in na naj višjem prostoru v vasi stoji dosti lepa in obširna cerkev z visokim stolpom, ki se že od daleč odlikuje in tako rekoč gospoduje in čuje nad vsim Krasom. Razgled od tod je prekrasen, vidi se večji del — ne pustega in kamnitega Krasa, ampak nar bolj rodovitnega in lepo obdelanega. Kdor Kras pozna le ob krajih železnice, ktera je izpeljana skoraj po naj geršem pustem delu, se vé, da mora govoriti le o kamnitem, pustem in dolgočasnem Krasu; ali kdor je hodil od Sežane čez Tomaj v Komen ali pod Repnim Taborom čez Dutovlje in Štaniel (Š. Daniel) v Gorico, ta se bo čudil, posebno v pomladanskem času, videč tolike lepote, toliko rodovitne zemlje, posebno pa vinogradov. Na vsakem homcu skorej šteril v nebo stolp kake cerkvice, ktere objemajo vasi z lepimi verti in nasadi. Pa pustimo popisovanje. —

Rekel sem, da je bilo posebno pristojno, da so milostljivi škof ravno na praznik ss. apostolov Petra in Pavla obiskali Tomaj. Pristojno je bilo zavolj velikega praznika, zakaj Tomaj je na Krasu glavna fara, sedež dekanije, kjer se tedaj služba Božja lahko bolj slovesno opravlja; pristojno je bilo, ker sv. Peter in Pavel sta patrona Tomajske fare, tedaj je bilo faranom gotovo vstreženo, da so se letos sami višji pastir domače slovesnosti vdeležili; nar bolj pristojno pa je bilo za tega del, ker so ta dan bili popolnoma odpustki napovedani za celo škofijo vsled papeževe okrožnice zarad Njih 25letnice, in ker so imeli presvitli škof na ta dan podeliti Papežev blagoslov vsim vernim svoje škofije in se je tedaj spodobilo, da so svoje roke raztegnili čez vse svoje ovčice z vzvišenega kraja, kjer so na en pogled viditi mogli prav velik del svoje škofije.

Pripeljali so se škof v Tomaj na večer pred praznikom ss. Petra in Pavla in so bili po navadi spodobno sprejeti med streljanjem in veselim zvonjenjem. Duhovno opravilo je bilo za dan ss. Petra in Pavla napovedano za deveto uro. Zraven domačih in sosednjih duhovnov, ki so se bili obilno zbrali, prišla sta bila iz Tersta tudi dva kanonika in nekaj drugih gg. duhovnov, služba Božja se je tedaj zamogla opraviti prav slovesno po lepih obredih sv. katoliške cerkve. Po navadnem vpeljanju Njih milosti v farno cerkev, kamor je iz bližnjih in daljnih krajev privrela velika množica pobožnih, po opravljenih zapovedanih molitvah stopijo na leco farman (župnik) Tomajski prečastiti gospod dekan in kanonik Anton Ukmar, ki so v kratkem, primernem govoru preslavljali ss. apostola Petra in Pavla, omenili tudi sv. Očeta in njihove 25letnice. Po govoru se napravijo milostljivi škof k veliki sv. maši (Missa pontificalis), ktere poglavitne dele je spremljevalo pokanje možnarjev, ki se je razlegalo po Krasu in je tako tudi daljnim sosedom naznanovalo svečanost, ki se je obhajala v Tomaju. Pred navadnim blagoslovom pri sv. maši stopi na leco gosp. B..... in z močnim, vsim razumljivem glasom napové popolni odpustek in blagoslov, kterege bodo zdaj dali presvitli škof vsim vernim združenih škofij. — Diakon moli očitno spoved in na to se obernejo premil. škof proti ljudstvu in dajo obredni blagoslov. Verno ljudstvo v cerkvi, pred cerkvijo in okoli cerkve vse ginjeno kleči na kolenih, in kakor premil. škof zadnje besede blagoslova izrekó, zvonovi iz stolpa veselo zapojejo in nastane strel.

To je bilo znamenje bližnjim kapelanijam Tomajske fare in faram vse dekanije: naenkrat se začuje zvonjenje od vsih strani. Kakor so nekaj v nevarnih turških časih kresi na kraških taborih eden drugemu naznanovali, da se sovražnik bliža in so tako sosedom priložnost dajali, da naj se v bran postavljajo ali se zavarujejo, tako je na dan ss. Petra in Pavla iz Tomajskega stolpa izišlo naznanilo milosti vsim vernim, ki so ga vredni bili; od cerkve do cerkve je odmevalo milo zvonjenje, ob enajstih dopoldne so se glasili vsi zvonovi, kar jih ima teržaška škofija na Krasu, in verni vsih duhovnij so vedili, da zdaj jih blagoslavlja roka njih višega pastirja s pooblaščenjam svetega Očeta, ki so prvi po sv. Petru dočakali, sovražniku ukljub, petindvajseto leto svojega vladanja. Marsikaka solzica se je veselja in ginjenja uternila, in iz globočine sere se je vzdigovala k Večnemu molitev za namestnika Kristusovega, pa tudi za blagor domačega višega pastirja. Ponášati se more Tomaj, da pri naj imenitniši priložnosti tega stoletja je ondotna farna cerkev takorekoč nadomestovala stolno cerkev teržaške škofije, in za to čast bodo Tomajci svojemu škofu gotovo vedno hvaležni.

Po tako zveršeni slovesni sv. maši so Milostljivi

birmance spraševali in jim potem podelili sakramente poterjenja v veri.

Zatim nas so prečastiti g. dekan in kanonik po svoji navadi obilno pogostili, pri kateri priložnosti so se verstile napitnice sv. Očetu, našemu premilostljivemu škofu in drugim pričujočim gospodom.

Proti večeru smo se ločili, prepričani vsi, da ta dan bo vsakemu izmed nas vedno v spominu ostal. — Svesti smo si pa tudi, da Krašovci in posebno Tomajci, ne bodo pozabili, da o 25letnici sv. Očeta so sami premilostljivi škof v njih cerkvi veliko sv. mašo služili in s Tomaja blagoslavljali vse svoje verne.

Einsiedeln v Švici, 30. jun. — Ne vem, ljuba Danica, če si moja dosedanja pisma prejela ali ne, ker te že 6 tednov nisem bral, vendar upam, da so pošte ti zvesto oddajale moje dopise. (Vse pošteno. Vr.) Zadnjič sem ti pisal iz Magunca. Od ondod sem potoval skozi Darmstadt; mesto je bilo ravno olupšano, ker je svoje vojske vračajoče se s Francoskega slavilo. Te reči sem po večjih mestih videl, me niso toraj zanimali. Poiščem katol. cerkev, ktera je uni sv. Hedvige v Berlinu popolnoma podobna. V njej se nahaja prelep spominek nadvojvodinje bavarske princesnje Matilde, ktera, če tudi s protestantskim badenskim vojvodom omožena, je ostala katoliški veri zvesta; cerkev ima vse tri altarje njeni pobožnosti pripisati. Spominek je kaj lep marmor, in mislim sem, da je popravljen po unem, ki ga je Canova napravil in se nahaja v cerkvi sv. Avgušтина na Dunaji. — Na potu nisem smel zamuditi slavnega Heidelberga (tako se baha zavolj učenih učiteljev na vseučilišči); steguje se v krasnem kraju ob levem bregu reke Nekar. Razvaline znamenitega gradu na vzvišenem hribu spominjajo starodavnih dogodov in lastnikov; tukaj še hranijo imenitni sod, ki derži samo tri sto tavžent poličev in je tolik velikan, da so na njegovem herbtu plesali, kadar je bil poln; zdaj je že 60 let prazen in se kaže vsakemu za deset soldov. (Čudo, če ne plešejo še na praznem! Vr.) Katolikov je polovica prebivavcev, katerih je okoli 20 tavžent. Katoliška glavna cerkev se vsa popravlja; v katol. kapelici v bolnišnici nisem bil; pač pa v uni, ktere je polovica katoliška. Kako to? V mestu je velika dolga cerkev, ktero deli v sredi zid v dva dela: zvonik in kar se ga derži, je protestantsk, kar je naprej je katoliško, in večkrat se božja služba v obeh delih obenem opravlja. — Dalje sem potoval skozi terdnjavo Radstadt in Appenweiher; odtod je druga postaja proti Parizu slavni Strasburg, pa čutila mi niso pripustila, ga zdaj viditi; šel sem v Karlsruhe, ktero mesto ima starost Petrograda; zopet venci, zastave zavolj vojaških slovesnost. — Katoliška cerkev je prav čedna. — Mikalo me je mesto Freiburg na Breisgau-skem. Kraj je prelep, cerkve so kaj zale, posebno slovi stolnica, ktero vsakdo hvali, kdor jo vidi. Ima res mnogo znamenitih podob in zidanj, zlasti zvonik. Poprašal sem po grobu ranjcega nadškofa Vicarija; v cerkvi je, le poišite; zastonj se trudim; poprašam še večkrat, in se mi odgovori: Pri altarju sv. Jožefa počiva, in ko že na njem stojim, še neko žensko poprašam, ki reče: „Se šten jo drauf.“ In res! slavni neumerli boritelj za katoliško reč na Badenskem počiva pod mojimi nogami; njegov grob vedno lepšajo venci, ki jih njegovi častivci nani pokladajo in ima priprosti napis: Herman Vicari, nadškof. Badenski katoliki in duhovni ga ne morejo pozabiti, njega, ki je zvesto in skerbno in modro varoval katoliške pravice in v 97. letu svojega življenja umrl. Pot me je dalje peljala v Švico, v Basel; o njem nič: v Curig, mesto s 50.000 ljudmi, izmed katerih je 10.000 katolikov; njih stan je žalosten, ker v manjšini so večidel navezani ljudje. — Jezero po njem imenovano mesto na vse strani z vodo

napolnuje. Mesto ima podobo velikih mest, ker povsod okoli so lepe velike hiše raztresene, zlasti po hribu. Po jezeru sem se peljal na barki do postaje Richtersvyl, in potem še tri ure v poštnem vozu k Marii v Einsiedeln, slavni božji poti. Ker je bil praznik sv. Petra, so tukaj praznovali; katolišk je terg Einsiedeln; spodaj so luterani kmetovali in po fabrikah delali. Einsiedeln — resnično Marija, pa ne več v puščavi (kar nemško ime zaznamuje)! Kako lepa je cerkev, kako zanimiv kraj, pa še večja prava pobožnost. Gostilnice so večidel imenovane po svetnikih in svetnicah; kjer sem jaz bival v veliki gostilnici „pri pavu“, sem v sobah nahajal le sv. podobe, v veliki jedilnici velik križ in papeževo podobo. Cerkev s samostanom sv. Benedikta je kaj veličastno-mogočno poslopje; da sem že videl lepših in večjih cerkev, vendar nehoté me je pri vstopu in pogledu vse tako prevzelo, da sem po zgledu družih na kolena padel, in ker so ravno duhovni večernice prepevali, kar stermel; po dokončanih večernicah in zveršetku so prišli duhovni v kapelo in so tukaj „Salve regina“ tako ginljivo prepevali, da so oči solzile.

Potem sem ogledoval cerkev na vse strani; — ljudje so iz vseh krajev in po šesterih mestih na enkrat na glas molili. Tukaj je svet kraj, tukaj se Marija časti, tukaj so čudeži milosti božje, tukaj prava pobožnost! V kljub deževnemu maju so imeli v njem 27 tavžent obhajil. Na leto dohaja do 70.000 ljudi semkaj. — V opatovi dvorani visi slika našega svetlega cesarja, cesarice in cesareviča Rudolfa v veliki podobi. Okolica se na daleč vidi, po njej se živina pase kakor je navada po planinah; vsaka žival ima svoj zvonec, in se sliši ko prijetno vbrano zvonjenje, ker vsak zvonček ima drug glas. Po hudem merzlem dežju je po hribih sneg vse pobelil, in tudi tukaj malo snežiti začelo. Ker sem se včeraj oglašil in prosil, da bi rad v kapeli pri Materi Božji maševal, so mi na volite dali, in ob 9 sem željo izpolnil. Ljuba Danica! za vse ljudi sem Boga prosil, zlasti za nektare, kteri so mi posebno pri srcu; prosil Boga in Marijo, priporočal Slovence, da naj bi ostali vsikdar zvesti Bogu in cesarju. Ker, naj imajo luterani še tako lepa zidovja za božjo službo, kaj so te poslopja. Prazne hiše, prazne posode, ker živec življenja se pogreša, nimajo presv. Rešnjega telesa; in zatoraj kaj bo zanimalo popotnika njih tempeljne obiskovati, ker ni angelskega kruha v njih; so toraj vedno zaperti, le malokrat sem kateri tempelj odpert dobil.

Tako sem danes zapustil Marijo v Einsiedeln; o da bi pač uslišane bile moje prošnje (sum homo et Adae filius). — Z Bogom, o Marija! in tudi ti Danica; se bom že iz kakega kota zopet oglašil. —

Monakovo, 3. jul. Iz Einsiedelna sem moral zopet na jezero ob Curigu in po njem v Ropersvyl, kjer so poljski begunci iz vojske l. 1863 postavili muzej in visok steber in na njem v 4 jezikih svoje delovanje in na zadnje pravijo: „Spiritus polonensis spectat futura,“ t. j. na prihodnost se zanašamo. — Prišel sem v mesto sv. Gala, ktero je v rajsko-miennem kraju in njegova stolnica je prečudna in lepa cerkev. V Roršavu sem Švico zapustil, se peljal po badenskem jezeru v Lindau na Bavarsko, kjer nas je pozdravljala mogočen kamnit lev na visokem stebru. Pot me je peljala v Amergav k imenitni igri terpljenja Gospodovega; pa povsod sem zamudil pošte in „omnibuse“; mahnil sem jo toraj v Avgsburg, kjer zopet najdem vojaške slovesnosti; ogledal sem lepe cerkve in jo potegnul v Monakovo, mesto, ktero ima do 170.000 prebivavcev, je lepo, prijetno in velja za mesto umetnost. V njem prebiva tudi glavar sedanjih verskih zmešnjav, Döllinger, in včeraj sem bil priča pohujšljive dogodbe. Döllingerjevih zmešnjav pri-

jatel prof. Fenzel je na smert zbolel, in ko pošlje po duhovna, je ta po cerkveni postavi tirjal, da naj svoj podpis prekliča, pa se je branil in toraj katol. duhoven, zvest sv. veri, nima z njim nič opraviti. Nato pride drug duhoven, pripadenec Döllingerjevih zmót, prof. Friedrich, izobčenec, in ker v Monakovem nikjer zakramentov ne dobi, gre zunaj mesta k nekemu prijatelju Döllingerjevemu, in tam zakramente vzame in bolnika previdi. Izobčen duhoven vzame zakramente pri izobčenem in izobčenca previdi, ki umerje, in prof. Friedrich ga sprevedi, ima mu govor in ga pokoplje. Ljudstva je bilo mnogo, se vé, najetega in tudi radovednega. Vlada to vse terpi, in pohujšanje pestuje. Vprašam pa: Če je sodnik odstavljen, ali če je v pokoj djan? Ali njegove razsodbe še kaj veljajo? Kaj pravite na to, vi pravoslavci? Če je Friedrich po cerkvenem višjem glavarju, „ki ga je sv. Duh postavil vladat cerkev Božjo,“ odstavljen in izobčen, ali ima on pravico deliti sv. zakramente? Vladarji, ki vam je Bog izročil vladati ljudstva, skrbeti za njih časni in večni blagor, ali vi s takim obnašanjem ne škodujete sami sebi, vi, ki ste dolžni skrbeti za veljavo sv. cerkve? Ako je cerkvena veljava ob nič, kdo bo še za vašo se zmenil? — Döllinger je mož, ki ga je žaljena čast zmotila in zapeljala, ker ni bil v Rim poklican. Tako govoré svetni in duhovni ljudje. Zmešnjáv pa dela mnogo in sitnost. Dolgo to tako terpeti ne more. — Dijaki so Fenzel-nu baklado napravili; dijaki so liberalcem ljubi, kadar cerkvi kljubujejo; kadar pa se kaj vtikajo v politiko, jim pravijo: Vi imate še mlečnate usta. Dijak se naj uči, da bo kaj vedel; med liberalsko kašo naj se ne vtika, da se ne speče.

Razgled po svetu.

Ljubljanski in drugi lažniki v vsaki priliki ponavljajo tisto gerdo obrekovanje, češ, da so sv. Oče leta 1848 bandera „kročjatov“ zoper Avstrijo blagoslovili. Naj bode še enkrat to-le v zavrnilo nesramnega obrekovanja:

Med mnogimi ogovori so sv. Oče poslednji čas tudi italijanski mladini to-le rekli: „Vošila, ki mi tako gosto dohajajo iz vsih delov svetá, me prav razveseljujejo, zlasti pa une od Italijanov, ker — tudi jaz sem Italijan. Te besede so ob drugem času potuhnjeno razlagali. Ko sem bil takrat (leta 1848) s Kvirinalovega pomolja Italijo blagoslovil, so te besede tako spačili, da se je mislilo, punt sem blagoslovil!“ — In take hinavske spake so sovražniki že tolikrat pogrevali za resnico!

Zastopnikom katoliškega časništva so rekli sv. Oče pomenljive besede: „Čversti katoliški listi in vsi tisti, kateri keršanske časnike kakorkoli podpirajo, so vse hvale vredni, ker s tim opravljajo prav posebno zaslužno delo.“

Bog se ne dá zasramovati. V mescu majniku tekočega leta je eden narodnih stražnikov v Parizu vstrelil na neko podobo ali štatvo Matere Božje. Komaj da je svinčenka izferčala iz cevi, se je nesrečni merteve na tla zgrudil. („Corresp. de Roma.“) — Bog je res prizanašljiv, večkrat pa tudi njegova pravica preklinjavca kar neutegoma zadene; ravno s tim pa ob enem jasno Bog pokaže, da tudi tisti ne bodo odšli pravici, katerih ne udari precej. Od tistega trenutka, ko ti nesramno svetoskruniš, začne pravica kakor neločljiva maševavka za teboj hoditi, in hodila bode tako dolgo, da te bo zgrabila. Hitro delaj pokoro, da bi jo kje s tim utolažil.

Orient v Bukureštu meni blezo s tim škofu Stros-

majeru vstreči, da psuje papeža in jezuite. S takimi neslanostmi naj ostane le na Turškem.

„**Černagorcu**“ v Cetinju se piše z bosanske meje (granice), da se je v Bosni osnovalo neko skrito društvo, ki ima razdjanemu narodu dokazovati, da so vsi brati in da vera med njimi ne dela razločka; da pri spremeni gospodarja vsak ostane gospodar svojega imetja, in v šege in vero se mu ne bo segalo. V odboru 30 osóh je največ razkolnih Serbov, nekoliko turkov in katolčanov, ki so pa po narodnosti vsi Serbi. Presednik mora za vse nove ude vediti, oni pa ne za predsednika. Kam merijo take društva? —

V Cetinju so že v sredini preteklega mesca doveršili osnovne in bogoslovne šole. „Cernogorac“ hvali otroke, da so pridni, in zlasti tudi bogoslovce, ki po doveršenem 4. osnovnem razredu nastopijo bogoslovje! Znano je, da je beseda o razkolniških grekih.

Petindvajsetletnica v Ameriki. Velikanska „Volkszeitung“ v Baltimori ima 1. jul. dve strani napolnjeni s samimi popisi veličastnih slovesnost, ki so se godile o jubileju sv. Očeta, in na zadnje pravi: „Na konec še ni misliti, ker že zdaj imamo sklad dopisov za več listov. Vsim bomo vstregli, ker tacega praznika še nikoli ni bilo.“

Zdaj še le se vidi, kako je bil vesoljni svet navdušen in razveseljen o tej neslišani slovesnosti. Omenjeni list pripoveduje, da z vsih krajev vélike Amerike mu prihajajo naznanila, iz katerih je očitno, da tudi verniki po Ameriki so ta redki dan spodobno obhajali, mislé na besede: „Kdor vas časti, mene časti, in kdor mene časti, ta časti Njega, ki me je poslal.“ Nikoli se ni tako živo pokazalo, kakor sedaj, da katoliška Cerkev je veliko telo. Ko je v sercu tega telesa tripnila vesela žilica, so čutili vsi udje po vsem svetu, kateri so še v resnici živi, kateri niso ločeni od zveličavne edinstosti Kristusovega telesa. Tudi po Ameriki so gledali, da so naj poprej po cerkvah z olepšavami z Božjo službo, svetimi Obhajili, in molitvami spodobno obhajali papežev jubilej; potlej pa tudi po zunanje, kar se je naj bolj moglo.

Naznanila kažejo, da so tudi od tam pošiljali adrese in telegrame do sv. Očeta in dobivali odgovore, hiše razsvitljevali, streljali, imele procesije, pridige itd. V Kumberland-u n. pr. so bile v saboto-večer vse katoliške hiše razsvetljene in ovenčane, ob 9 se je po vsih cerkvah zvonilo z vsimi zvonovi in po vsih ogléh in koncéh so umetni ognji kviško švigali; staro in mlado je bilo vse razveseljeno. — V Vašingtonu je bila med drugimi rezidencija generala Šermana prezalo razsvitljena in glasba mu je celi večer pred poslopjem igrala na boljše oddelke. — Škof Wood iz Filadelfije je deleč čez morje v Rim telegrafiral 16. jun., in 19. jun. je že imel iz Rima odgovor z zahvalo. — V št. Ludoviku je med jubilejno osmino slavni misijonar P. Veninger imel šest govorov o papeževi nezmotljivosti. Zraven cerkve je bila postavljena leca, s ktere je v dan slovesnosti P. Veninger po razloženem vsakem oddelku Pijevega papeštva zaklical: „Slava!“ Tako 25krat zaporedoma.

Amerikanske šole. O neki majnikovi slovesnosti je mesto Broklin vidilo 15.000 katoliških otrok, nemških, ameriškanskih irskih in francoskih staršev iti z zastavami in med godbo po mestnih potih. Katoliške šole v severni Ameriki so čisto pod vodstvom duhovstva, brez kacega deržavnega vtikanja — in godí se dobro otrokom in učiteljem. (Kärnt. Bl.)

Iz Ljubljane. Tisto Thiers-ovo pismo do sv. Očeta je bilo res lažljivo in skovali so ga judovski časnikarji, kakoršnim emo ga unkrat primerjali. Princala

sta ga bila ob enem „International“ v Florencu in pa „Neue Freie Presse“, preljubljena „fundgrube“, „internationalov“ in „N. Fr. — pressaric“ v miniaturi in pod raznimi imeni.

Ministerski posveti se bodo v nepričujočnosti cesarjevi veršili, kakor „Vtld.“ piše, pod predsedništvom nadvojvoda Karola Ljudovika, kateri je prijazen pogodbam med raznimi narodnostmi. — Po ravno tem viru se Beust že pripravlja za poslanstvo v Londonu, ker pogodba in pa Beust kakor kancelar se ne strinja.

„**Fröbelscher Kindergarten**“ se imenuje neka odrejna šega za majhne otročiče, ki ima neki to načelo, da naj se otročaji pač učijo risariti, stavbarčkat, plesti, šivkati, posebno lepo skakljati, — nič pa ne križa delati, nič od Boga, od Ješka, od angelcev itd. Laibaherca močno hvali začetek take naprave v nekem ljubljanskem vstavu. Radi bi vedili, če res tudi tukaj otroci pri sprševanju od „dobrega Očeta v nebesih“ itd. niso nič povedali, ker Laibaherca o tem čisto molči popisovaje verlost take naprave?

Šolsko. Na ljubljansko gimnazijo pride za prof. g. M. Pleteršnik iz Štajarskega z dvema glasovoma proti štirim, ktere je imel v deželnem šolskem svetu g. M. Žakelj iz Kranjskega. — Na realko pa je imenovan za stanovitnega učitelja g. A. Zupan iz Tirolskega, prejšnjega župana ljublj. brat.

Iz Studenega. (Ogenj. Prošnja. Zahvala.) Bolj po nesreči kakor po neprevidnosti je 5. mal. serpana okoli desete ure zjutraj vstal ogenj v Belskem, v Studenski fari na Notranjskem in je v kratkem času upepelil 8 hiš z vsemi drugimi poslopji. Nesrečni reveži so res usmiljenja vredni, ker pomanjkanje na Notranjskem je že sploh veliko in pogorelcev je bil le en sam zavarovan. Zdaj sicer zdihujejo, da se niso bili zavarovali, ali kaj, ker po nesreči to nič ne pomaga! — Naj bojo toraj v resnici potrebni reveži vsakemu, kateri more kaj iz prave bratovske ljubezni pomagati, prav priserčno priporočeni, sej: „Kdor usmiljenje skaže, tudi usmiljenje najde.“ Prav s hvaležnim srcem se bo sleherni dar sprejel. Kdor tedaj premore nesrečnim kaj podeliti, naj to pošlje ali podpisnemu, ali do c. k. okrajn. glavarstva, do blagor. gosp. Globočnika v Postojno, ali pa vredništvu „Zg. Danice“ ali „Novic“, ki ste prošeni darove sprejemati. — Blagi gospej Kalistrovi pa bodi preserčna hvala, ki je nesrečnim blagovolila poslati lep dar, 60 gold.

Valentin Bernard,
farni administrator.

V Celovcu je bil 17. jul. pokopan znani pesnik naš rojak g. Anton Umek, namestni gimnaz. prof. Umerl je v 34. letu svojega življenja po daljši bolezni na persih, previden s ss. zakramenti. Zapustil je ženo Franciško, rojeno Rabič, z eno hčerko. Spisal je „Abuna Solimana“ in več pesniških tvarin, vredoval poslednjič časnik „Besednik.“ Na priporočilo prijatlov je izdeloval slavospév „Sijonska slava“, ki je imel preslavljeni lepoto katoliške Cerkve in njene zmage. Bog mu povračaj njegov blagi trud, ki ga je imel za dobro reč!

V Dobropolji je v saboto umerl in v ponedeljek pokopan bil izverstni duhoven in pisavec g. Matija Smolej, ondodni kaplan. Zavrela mu je bila menda v glavi kri, da je bil hitro ob zavednost in bolan le eno noč. Dobro znani so njegovi mični in podučljivi pogovori „od spovedi in posta.“ Pisal je še marsikaj v Danico. Bil je v naj bolji starosti — 42 lét, toraj škoda toliko več. — Če bode tako šlo nadalje, utegnejo še

*) Kakor vselej, tako tudi zdaj ne le da vredništvo rado darove sprejema, temveč tudi priljudno prosi usmiljene serca, naj pripomorejo revežem, da bode tudi njim dobrotljivi Bog pomagal ob času sile in potrebe.

Vr.

tisti čutiti pomanjkanje duhovnov, ki jih pisano gledajo — in mogoče, da še najprej, zakaj bolniku se naj bolj mudí za zdravnika. Sliši se namreč, da letos jih bode malo prosilo v semenišce, — ker je vse soldat!

Iz Trebnega. „M. L. Jeran je priljudno prošén, naj izkup te le zlate tabačnice, ki je bila svoje dni s 70 gl. konv. den. plačana, izroči hudo stiskanemu sv. Očetu Piju IX, ki jih prosim sv. blagoslova za se in za svoje ovčice.

V Trebnem, 6. jul. 1871.

Rozman l. r.“

Pristavek. To lepo darilo, ki ga bom gledal brez izpečevanja sv. Očetu izročiti, sem prejel nektore dni pred smertjo g. dekana Jož. Rozmana po čast. gosp. J. Vestru, vik. v Otaležu.

Vrednik.

Na Dunaju so 15. t. m. imeli federalisti shod, kteremu je bil predsednik dr. Prochazka, kateri je shod sklical. Razmotal je predsednik načela, na kterih podlagi se je shod sklical, namreč: Ozir na narodnosti, na zgodovinske podstave deržavine, na voljo narodov in na spoštovanje nravnih podlag občinstva. — S posebno veliko pohvalo je govoril dr. Kosta. Pojasnil je avstrijsko domoljubnost, poznajmal nasprotnike, namreč prusovanje, lažnjivi liberalizem, pa lažnjivost, ktera vse javne razmere okužuje, v politiskem in družinskem življenji naj veči zmešnjave dela. Kako res je to, kaže blatarsko časništvo ravno tudi s svojim popisovanjem omenjenega shoda, ki ga psuje in v nič deva, kakor vse, kar ni za njegov mlin, česravno je zbor več sto mož resolucije redno sprejel. Bil je pa potem zbor sklenjen in niso mogli neki socijaldemokrati rogoviliti in zmešnjav narediti; od tod togota in pihanje.

Duhorske spremembe.

V ljubljanski škofii. Č. g. Jož. Razboršek, kapl. v Vodica, je prestavljen v Dobropolje. Čemšeniško faro je dobil č. g. Fr. Rome, kapl. v Cerkljah, in na njegovo mesto gre g. Jan. Kramar, sedanji administr. v Čemšeniku. Č. g. Ant. Dolinar, semeniški duh., pride za duh. pom. na Dobrovo. — Umerl je 15. jul. nanaglomla č. g. Mat. Smolej, kapl. v Dobropolji. R. l. P.

V lavantinski škofii. Č. g. Matija Stoklas je prejel Marenberško faro. — Prestavljeni so naslednji čč. gg. kaplani: Fr. Ermene v Hoče; Mih. Šantl k sv. Janžu na Dravskem polji; Jož. Stuhec v Ulimije; Sim. Rak k sv. Emi; Jak. Lempel v št. Pavel pri Prevalu. — Za kaplane so naslednji čč. gg. novomašniki dobili službe: Jož. Žičker za II. v Vojniku; Jan. Skupala za II. v Žavcu; Fr. Klinec pri sv. Vidu blizo Planine.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. Iz Križke fare 5 gld. — G. Zore učitelj, 1 tol. s prošnjo blagoslova za srečno zadnjo uro. — Iz Kersnic kakor vošilo za 25letnico in iz ljubezni in vdanosti do sv. Očeta 10 gld., gosp. duhovni pastir z ovčicami. — Z Bukovšice čast. gosp. duh. pastir Jan. Demšar 5 gld. — Iz Unca 5 gld. 12 kr. st. den. v sr. Ovčice in njih pastir prosijo od sv. Očeta blagosl. na duši in na telesu, v življenji in v smerti. — Iz Poljice k 25letnici 10 gl. — Iz Javorji poleg Šmartna pri Litiji ob slovesnosti 25letnice pastir z ovčicami 5 gl. in 2 dvajs. st. den. s prošnjo: „da bi jih Bog po njih blagoslovil za dušne in telesne potrebe.“ —

Za bratovšino čistega Spočetja na Jutrovem iz Lozic 4 gl.

Za afrik. misijon. Po g. F. B.: L. K., M. M. in P. M. po 1 gl., to je 3 gl. — M. Markič 1 gld. — Iz Lozic 3 gl. —

(Dalje prih.)